

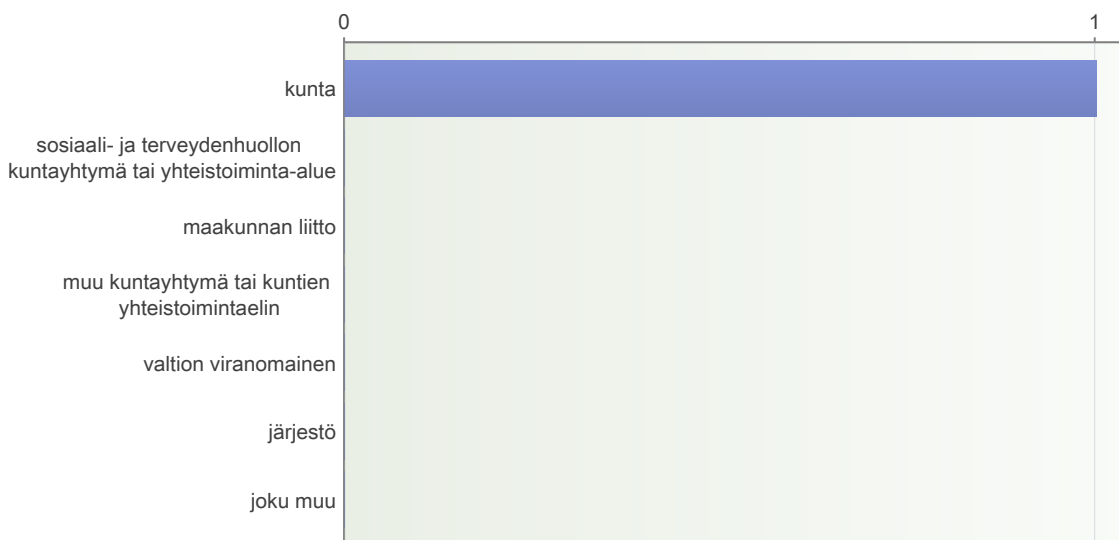
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kuopion kaupunki	Heikki Vienola, kaupunginsihteeri	Markku Tervahauta, palvelualuejohtaja	7.11.2016	Kuopion kaupungin ja Juankosken kaupungin osayhteisvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Oleelliset tiedot valinnanvapaus- ja palvelutuotannon rahoitusohjausmallista (ansaintalogiikka) puuttuvat. Hallituksen aiempien linjausten mukaisilla malleilla palveluihin pääsy saattaa joiltakin osin nopeutua ja joustavoitua. Toisaalta esitys saattaa lisätä toimipisteverkon karsinta- ja keskittymiskehitystä koska em. valinnanvapausmalli lisäänee palvelujen tarjontaa lähinnä väestökeskittymä- ja taajama-alueilla.

Maakunnan asema palvelujen järjestäjänä ja keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ja palvelutuotannon ohjaamiseksi uhkaavat jäädä esityksessä rajoittuneiksi ja heikoiksi. Erityisesti maakunnan palvelulaitoksen rooli on epäsymmetrisen vahva suhteessa maakuntajärjestäjään.

Yhdenvertaisuuden ja terveyserojen kaventumisen kannalta 3 Mrd €:n kustannusten hillintätavoite voi aiheuttaa riskejä ristiriitaisiin toimenpiteisiin ja toteutuksiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet ja vaikuttava toteutus ovat oleellisia väestötasoisten

tavoitteiden kannalta. Maakuntien ja kuntien/kuntayhteisöjen (ml. järjestöt) yhteistyö, vastuut, roolit ja kannustimet ovat esityksessä vielä epäselviä.

Toteutusten, mittareiden ja tavoitteiden määrittely sekä riittävän tasoisen paikallisuuden huomiointi on tärkeää (maakunnan, suuren kunnan, pienen kunnan, kunnan/kaupunginosan tai yksittäisen kyläyhteisön näkökulmat). Nämä toteutukset vaativat myös resursointia.

Paljon ja pitkäaikaisesti monenlaista tukea tai apua tarvitsevien ihmisten ja heidän lähiyhteisöjensä kanssa tapahtuva työskentely ja ko. toiminnan johtaminen, ohjaus ja monialaisuus on tärkeää saada onnistumaan nykyistä paremmin. Esitys jättää tämän ns. yksilökohtaisen integraatiotavoitteen näkökulmasta paljon täsmennettävää.

Työterveyshuollon, oppilashuollon ja opiskelijaterveydenhuollon (ml. YTHS) ratkaisut ovat epäselviä ja niilläkin on osaltaan suuri merkitys yhdenvertaisuuden ja terveyserojen kaventamisen näkökulmasta. Palvelujen tulisi toteutua koko maakunnan alueella mahdollisimman yhdenmukaisina tarpeiden mukaan. Palvelut tulisi toteuttaa kuitenkin nykyiseen tapaan hajautetusti ja integroituneesti koulujen ja oppilaitosten toiminnassa.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen järjestäjien lukumäärän oleellinen pieneneminen, valtion vahva ohjaus sekä maakuntien rahoitusmalli luovat edellytyksiä hillitä menojen kasvua ja lisätä tuottavuutta/palvelujärjestelmän tuloksellisuutta. Keinot liittyvät integroituihin palvelukokonaisuuksiin ja mm. kuntoutuksen tehokkaaseen toteutukseen. Myös toimipiste- ja sairaalaverkoston tarkastelu ja suunnitelmallinen maakunta- ja yhteistyöaluetasoinen optimointi vastuu- ja tehtäväjakoineen on välttämätöntä, mutta vaikeaa päättää ja toteuttaa. Tästä syystä järjestäjän, yhteistyöalueen ja lopulta valtion ohjauksen roolien ja mandaattien tulee olla vahvoja ja selkeitä, mutta samalla riittävän nopealiikkeisiä ja proaktiivisia.

Tuottavuustoimien vaikutukset väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kannalta voivat kuitenkin olla jopa negatiivisia. Valinnanvapauslinjaukset, joita ei ole vielä tarkennettu, tuottanevat joiltakin osin ylikapasiteettia, joka lisää jkv kokonaiskustannuksia aiheuttaen tuottavuustavoitteille lisähaastetta.

Tietojärjestelmät, tiedonhallinta ja tiedon hyötykäyttö ihmisen/asiakkaan/potilaan hyväksi ovat uudistuksen toteutumis- ja onnistumismahdollisuuksien kannalta kynnyskysymyksiä. Uudistusta tulisikin vaiheistaa toteuttamalla järjestäjän tehtävien kannalta tiedonhallinnalliset valmiudet etulinjassa (ao. järjestelmien tuotantokäyttö tulee voida aloittaa samaan aikaan kun järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle). Nämä toteutukset

vaativat merkittäviä investointeja ja valtion tuleekin rahoittaa ja huolehtia näiden valmiuksien rakentamisesta ja aiotun väliaikaishallinnon toimintakaudella. Myös mm.

kiinteistö-, omistus- ja palkkaharmonisointijärjestelyt lisäävät alkuvaiheessa maakuntien kustannuksia.

Nykyisten julkisten sote-palvelujen uudelleenryhmittely ja organisoituminen järjestäjään, palvelulaitokseen ja tuotantoyhtiöihin on valtava ja nopealla aikataululla tehtävä muutos, joka muodostaa riskin järjestämisen, ohjaamisen, johtamisen ja henkilöstöresurssien toteutuksen ja kustannusten hillinnän kannalta.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty malli uhkaa jättää kansanvaltaisen järjestäjän (maakunta) roolin heikoksi ja julistukselliseksi. Kansanvaltaisuuden ja koko uudistuksen onnistumisen näkökulmasta on tärkeää huolehtia lainsäädännöllisesti siitä, että palvelujen järjestäjän asema on selvästi palvelulaitoksen asemaa vahvempi. Myös maakunnan palvelulaitoksessa ja yhtiöissä on taattava kansanvaltainen osallistuminen päätöksentekoon.

Maakuntajärjestäjällä on oltava riittävä liikkumavara ja toimeenpanovastuu mm. valinnanvapauteen, tuotannon rahoitusallokaatioon, ns. ansaintalogiikkaan ja portinvartijuuteen liittyvissä kysymyksissä. Julkisrahoitteisessa tuotannossa on toteutettava yhteneviä avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita tuotanto-organisaation omistajasta riippumatta.

Valtion ohjauksen tulee pitäytyä strategisiin ja esim. maakuntien ja/tai yhteistyöalueiden välisen yhteistyön ja työnjaon kysymyksiin. Maakunnat huolehtivat kansanvaltaisina toimijoina alueensa operatiiviset ja yksityiskohtaisemmat kysymykset, jotka usein liittyvät maakunnan omaan toimintaympäristöön, väestöön ja sen tarpeisiin. Näin ollen esityksestä tulee poistaa valtion ohjaus- ja päätösvaltaa, joka koskee yksityiskohtaisia ja operatiivisia asioita.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

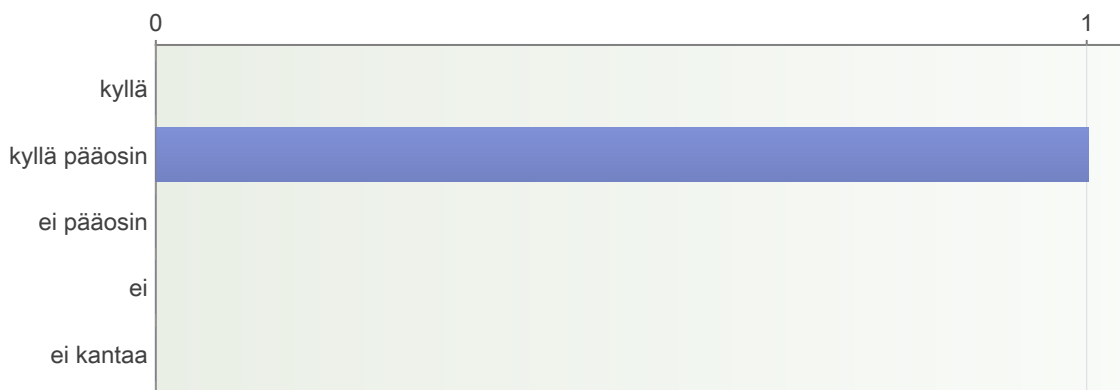

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 9

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 9

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

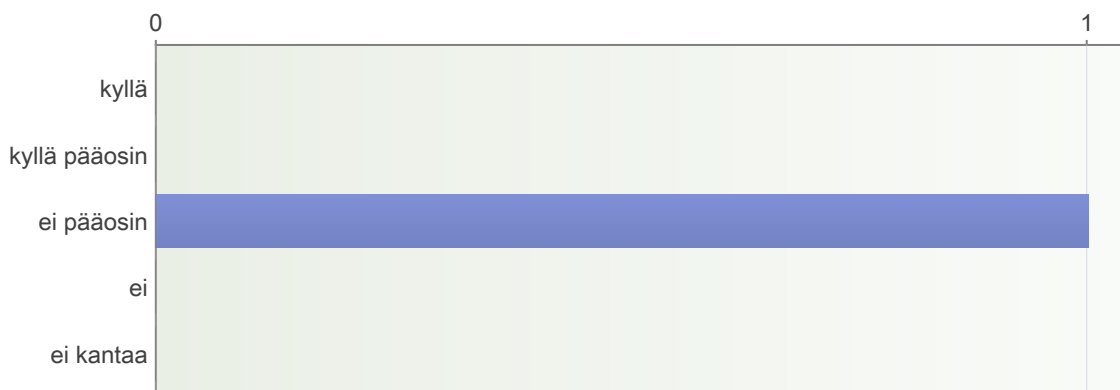

Avoimet vastaukset: kyllä

- kts. kysymys 9

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

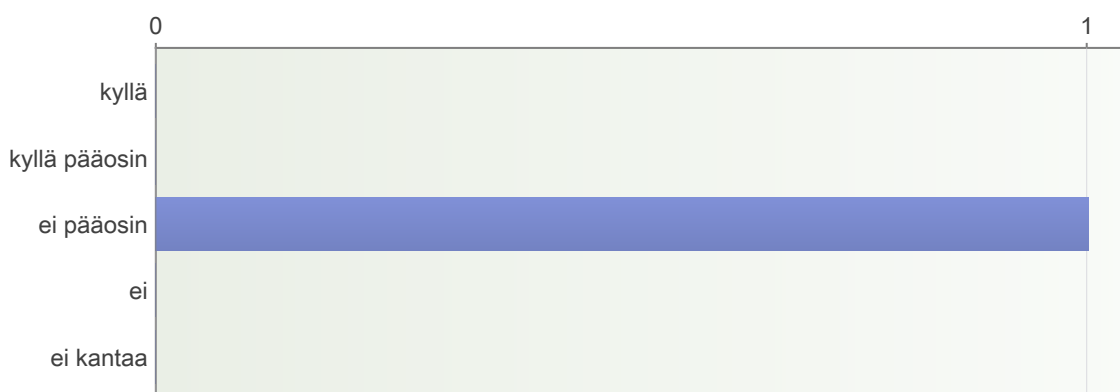

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 9

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 9

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 4.

Maakuntalaki, samoin kuin sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämislaki, koskee ensisijaisesti hallinnon järjestämistä. Sisällöt tulevat määriteltyä vasta erityislainsäädännössä. Lausunto tulisi voida antaa myös täydentyneestä kokonaisuudesta, sitten kun se on valmisteltu. Tuossa vaiheessa esitettyihin säädöksiin tulisi voida esittää vielä muutoksia.

Maakuntalain tulisi mahdollistaa se, että maakunta ja kunta voivat sopia yhteistyöstä ja tehtävien hoitamisesta keskenään. Tämä mahdollistaisi suurten kaupunkiseutujen/ maakuntien keskustaupunkien erityisroolin huomioimisen erityisesti elinvoimatehtävien, mutta myös esim. työllisyyden, ympäristöterveydenhuollon ja kotouttamisen hoitamisessa. Riittävät voimavarat omaavilla keskustaupungeilla tulisi ylipäättään olla välineitä sivistys- ja elinvoimatehtäviensä hoitamiseen.

Suomen kilpailukyvyyn kannalta merkityksellisillä suurilla kaupunkiseuduilla tulisi olla mahdollisuus neuvotella ja sopia maankäytön, asumisen, liikenteen sekä kasvusopimusten sisällöstä suoraan asianomaisten ministeriöiden kanssa.

Maakuntalakiluonnoksen 15§ säädetään maakunnan ja kuntien välisestä neuvottelumenettelystä. Esitetty vähimmäistaso, neuvottelumenettely kerran valtuustokaudessa, on suurten kaupunkien näkökulmasta täysin riittämätön. Laissa ko. asiaan liittyviä aikamääritteitä ei tarvita vaan käytäntö voidaan sopia maakuntien ja kuntien välillä joustavasti ja tarpeiden mukaisesti.

Maakuntalakiluonnokseen sisältyvät säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista vaikuttaa merkittävästi tämänhetkiseen tukipalvelujen tuottajakenttään. Riskinä on, että toimivia yhteistyörakenteita, mm. maakunnallisia tai alueellisia yhtiöitä, joudutaan purkamaan ja kuntasektorin tukipalvelujen tuottaminen rakentamaan uudelta pohjalta. Riskinä on myös se, että tehdyt sijoitukset menettävät arvonsa ja investoinnit (ict yms. infra) jäävät vajaakäyttöisiksi. Tukipalvelujen tuottaminen laajassa yhteistyössä on järkevää, mutta päällekkäinen, toisistaan erillinen infrastruktuuri ja osaaminen ei ole järkevää, eikä taloudellisesti tehokasta.

Maakuntalakiluonnokseen sisältyvät säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tulisi ICT-palveluja lukuun ottamatta ensisijaisesti poistaa. Toissijaisesti toimivilla alueellisilla tukipalveluyhtiöillä on oltava mahdollisuus toimia palvelun tuottajana. Lisäksi hankintalainsäädännössä olisi mahdollistettava se, että myös kunnat voivat inhouse-periaatteella ostaa palveluja näiltä tuottajilta ja että kuntien omistamat yhtiöt voisivat myydä palveluja maakunnille, palvelukeskuksille tai niiden omistamille yhtiöille.

Kysymys 5.

Maakunnan tehtäviä koskevan erityislainsäädännön valmistelu on vielä kesken, eikä siksi ole tiedossa mitkä kuntien ja aluehallinnon keskinäiset roolit ja vastuut olisivat. Lakiluonnokseen kirjatut tehtävät voi nähdä selvästi päällekkäisinä kunnan tehtävien kanssa, varsinkin kun kunnille on uudistuksen jälkeen hahmotettu roolia hyvinvoinnin, elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden edistäjänä. Erityislainsäädännön valmistelussa on selkeästi määriteltävä, että maakunnalle siirtyvät tehtävät eivät ole päällekkäisiä kuntien tehtävien kanssa.

Suurilla kasvavilla kaupunkiseuduilla tulisi olla suora neuvottelu- ja sopimusmenettely valtion kanssa elinvoima-asioissa (MAL, kasvusopimus).

Yritys-, työ- ja elinkeinopalvelut ovat keskeinen osa kaupunkiseutujen elinvoiman vahvistamista. Kokonaisvastuun työllisyyspalvelujen järjestämisestä tulee olla yhdellä toimijalla. Etenkin suurilla kaupunkiseuduilla keskuskaupunki on luontevin palvelujen järjestäjä. Ko. kokonaisuuteen sopii hyvin myös maahanmuuttajapalveluista huolehtiminen. Maakunnan tehtäviin nämä tulee kuulua vain niiltä osin kuin kaupunkiseutujen kunnat eivät niiden järjestämisestä vastaa. Tarvittaessa tätä olisi rajattavissa erikseen nimeämällä ao. kaupunkiseudut tai määrittämällä lainsäädännössä erityiset kaupunkiseutuperusteet.

Lakiluonnoksessa ympäristöterveydenhuolto on linjattu maakuntaan siirtyväksi tehtäväksi, jonka kunnat voivat tietyin edellytyksin ottaa hoitaakseen. Suurimmat kunnat hoitavat sen yleensä itse. Tämä mahdollisuus niillä on oltava jatkossakin. Ympäristöterveydenhuolto kytkeytyy kiinteästi kunnan muihin toimintoihin, kuten rakennusvalvontaan, ympäristönsuojeluun ja kaavoitukseen sekä tilahallintoon. Tämän yhteyden katkeaminen vaikeuttaisi toimivaa kokonaisuutta ja mm. pidentäisi rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun lupaprosesseja esimerkiksi lisääntyvän lausuntomenettelyn takia.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään, että maakunnan suunnittelu (maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämissuunnitelma) on maakunnan liiton tehtävä. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaava on oikeusvaikutteinen yleiskaavan ja asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maakuntalakiluonnoksen kirjauksen mukaisesti maankäyttöön oikeusvaikutteisesti vaikuttava maakuntakaavoitus siirrettäisiin käytännössä kokonaan pois kuntien välillisestä määräysvallasta (tuleva maakunta on itsehallinnollinen toimija eikä kuntayhtymä).

Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus on kunnan keskeinen väline elinvoiman kehittämisessä ja siksi on erittäin tärkeää, että kunnalla säilyy oikeus kehittää maankäyttöään itsenäisesti. Maakuntakaavoituksen tulee keskittyä strategiaan aluerakenteellisiin kysymyksiin. Myös liikennejärjestelmien suunnittelu ja kehittäminen on keskeinen osa maankäytön suunnittelua ja yhteistyön tärkeys korostuu erityisesti suurilla kaupunkiseuduilla.

Rakennetun ympäristön palvelukokonaisuuteen kuuluva vesihuollon suunnittelu ja vesihuollon järjestämisvastuun tulee edelleen olla kunnalla.

Pelastustoimen valtakunnallinen uudistus toteutetaan sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä. Ao. lakiluonnoksen mukaan pelastustoimen järjestäisivät jatkossa samat viisi yliopistollista keskussairaalaa ylläpitävää maakuntaa, jotka vastaavat ensihoidon järjestämisestä. (Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Uusimaa ja Varsinais-Suomi). Pelastustoimen ja ensihoidon organisointi saman oikeushenkilön toimintana tukee pelastustoimen mahdollisuuksia toimia ensihoitopalvelun tuottajana. Pelastustoimen ja ensihoidon synergia myös varautumis- ja valmiusasioissa, sekä niiden suunnittelussa, tuo yhteiskunnalle säästöä ja toiminnallista tehokkuutta. Kuopion kaupunki pitää viiden järjestäjän mallia perusteltuna.

Tuetun asumisen järjestämisen osalta kirjausten tulee olla selkeitä vastuiden osalta siten, että myös ns. erityisryhmien (vanhukset, vammaiset, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat) asuntopolitiikan suunnittelu-, järjestämis- ja toteutusvastuu on peruskunnilla. Maakunta vastaisi puolestaan asumiseen liittyvän sosiaali- ja terveyspalveluina toteutuvan tuen (kotihoito, -kuntoutus ja -tuki) järjestämisestä.

Kysymys 6.

Vastaa kuntalakia ja sitä voidaan pitää riittävänä.

Kysymys 7.

Palvelulaitoskonserni muodostuu julkisista palveluyksiköistä, joiden tuotanto ei kuulu valinnanvapauden piiriin (esim. pelastustoimi, soten ensihoito- ja päivystys, mahd. erikoissairaanhoidon tehohoito- ja traumaoperatiiviset palvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, sosiaalitukien etuuspäätökset yms. viranomaistehtävät jne.) sekä valinnanvapauspalvelujen piiriin kuuluvista yhtiöistä (esim. avohoidon peruspalvelut, polikliiniset tutkimus-, konsultaatio- ja kuntoutuspalvelut, sosiaaliohjaukset). Palvelulaitoksella on virkavastuulla toimiva johtaja ja hallitus, jotka ohjaavat koko palvelulaitoskonsernia.

Palvelulaitoksen yhtiöllä on omat toimitusjohtajansa ja hallituksensa. Yhtiöiden hallitusten tulee toimia osakeyhtiölain mukaan yhtiön edun mukaisesti. Riskinä on, että syntyy tilanteita, joissa konserniyhtiön etu on ristiriidassa palvelulaitoksen viranomaisjohdon asettamien konserniohjauksen vaatimusten kanssa. Ristiriita voi olla palveluintegraation toteutumisen tavoitteen kannalta kahdensuuntainen.

Malli ei tue riittävästi julkisen tuotannon sisälläkään rakenteellista sosiaali- ja terveystalouden integraatiota. On suuri riski, että erikois- ja peruspalvelujen ja peruspalvelujen tuotanto pysyvät hyvin erillisinä nykyisen pth-esh-sos- jaon mukaisesti. Tällöin ollaan edelleen siiloutuneessa lähetekulttuurissa ja integraation toteutuminen jää vain tiedon ICT-pohjaiseen liikkumiseen asiakkaan mukana. Palveluintegraation toteuttamisen vaatimukset tulee rakentaa samanlaisiksi kaikille tuottajille, niin yksityisille kuin julkisillekin yhtiöille.

Palvelulaitoksen julkinen erikois-/erityispalvelutuotanto käyttää merkittävää määrää julkisia resursseja eikä sillä ole julkisten yhtiöiden kaltaista markkina- ja valinnanvapauspainetta. Erikois- ja peruspalvelujen tuotannon optimoinnin ja -logistiikan nimissä tehtävät päätökset ovat mm. palvelu- ja toimipisterakenteen ja palvelujen saatavuuden osalta usein laajasti yhteiskuntapoliittisia ja siten järjestämisen rooliin kuuluvia. Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausta ei tule toteuttaa palvelulaitos-, professio- ja tuotantovetoisena.

Julkisen palvelutuotannon yhtiöittämisveloite saattaa johtaa julkisen tuotannon pilkkoutumiseen tai lukuisiin palvelulaitoksen eri yhtiöiden kirjoon (maantieteeseen, toimialaan tai kohderyhmään perustuva tehtävä). Epäselvyyttä on myös siitä mitkä palvelut olisivat markkinaehtoisia. Julkisen tuotannon yhtiöittämisveloitetta muussa kuin laajan valinnanvapauden tilanteessa (markkinaehtoinen toiminta) on selkeytettävä. Koska palvelujen integraatitavoite ei ole esityksessä enää vahvasti esillä, on syytä selvittää vaikutuksia, etuja ja haittoja sellaisessa mallissa, jossa valinnanvapauden ja markkinoiden piirissä toimiva julkinen yhtiömuotoinen palvelutuotanto ei kuuluisi palvelulaitoskonserniin vaan olisi suoraan järjestäjän ohjauksessa.

Kysymys 8.

Oleellisia ovat kansallisen tason rahoituksen kokonaisuudesta, so. valtio päättää talousarviossaan mikä on maakuntien tehtäviin osoitettava kokonaisrahoitus. Sen jakautumiseen maakuntien kesken käytetään erilaisia kustannus-, kapitaatio-, ikä- ja tarvekertoimia (siirtymävaihe kohden jälkimmäisiä). Maakuntien (kuin myös kuntien valtionosuuksien) väliseen rahoitusjakoon olisi saatava lisää vaikuttavuus- ja kannustavuuselementtejä. Samoin tarvitaan perusteet, joilla ns. yliopistollisten maakuntien (ne 5 kpl, joiden alueella on yliopistollinen sairaala) opetus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaan varsinaisessa palvelutuotannossa liittyviä kustannuksia huomioidaan maakunnan valtiolta

saamassa rahoituksessa. Ko. toimintaa toteutetaan laajasti sote:n julkisten palvelujen sisällä ns. opetusterveys- ja sosiaalikeskuksissa sekä yliopistollisissa sairaaloissa nykyisin kuntarahoitteisena potilaiden tutkimuksena ja hoitona. Näistä syistä palvelutuotantoon aiheutuu yliopistollisessa toimintaympäristössä ko. kansalliseen tehtävään liittyvää tuottavuushaastetta verrattuna sellaisiin maakuntiin ja palvelutuottajiin, joiden toiminnassa ko. toimintaa ei ole.

Toinen taso on rahoitusallokaatio järjestämisen kustannusten ja palvelutuotannon eri osioiden kesken. Tähän olisi mahdollista liittää myös optio kohdentaa rahoitusta erikseen kohdesegmentin mukaisesti (esim. lapsille ja lapsiperheille suunnatut palvelut ja/tai vanhuspalvelut) ja asiakastason integraatiota korostaen (paljon ja pitkäaikaisesti apua ja tukea tarvitsevat asiakkaat). Rahoitusohjauksella ja valitulla tuottajien ansaintalogiikalla voidaan vaikuttaa hyvin oleellisella tavalla uudistuksen kansallisten tavoitteiden toteutumiseen. Maakunnat saavat rahoituksensa yleiskatteellisena ja niille olisi jätettävä itsehallinnon periaatteiden mukaisesti liikkumavaraa toteuttaa tuotannon rahoitusmallia parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kysymys 9.

Perustettavat maakunnat ovat mm. väestö- ja elinkeinorakenteeltaan erilaisia, kuten niiden alueilla sijaitsevat kunnat ja kaupungitkin ovat resurssiltaan ja kantokyvyltään hyvin erilaisia. Palvelujen tarkoituksenmukaisen järjestämisen mahdollistamiseksi tulisi mahdollistaa maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen rajoituksetta kunnalle/kunnille silloin, kun kunta/kunnat ja maakunta siitä keskenään sopivat (niiden liittyessä kunnan toiminnan ja kehittämisen kannalta olennaisiin tehtäviin, esim. hyvinvointi, elinvoima, työllisyys asuntopolitiikka, maankäyttö). Sopimusoikeus mahdollistaisi maakuntien erilaiset menettelytavat niiden omat lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Maakuntien ja niiden tytäryhteisöjen investointien kansallisen tason koordinointi on kansantalouden kannalta välttämätöntä.

Sääntelyyn maakunnan ja kuntien välistä neuvottelua koskien ei ole tarvetta.

Maakunnan tulee voida käyttää itsenäistä toimivaltaa ja asettaa harkintansa mukaan tarvittavat vaikuttamis- ja osallisuusrakenteet (esim. neuvostot ja asiakasraadit) eikä säädöksiä nimenomaisista vaikuttamistoimielimistä tarvita.

Maakunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoja ei tulisi säädöksiin erikseen rajoittaa. Maakunnan tulee voida käyttää itsenäistä toimivaltaa tytäryhteisöjen hallitusten jäseniä nimittäessään. Konserniohjeiden vähimmäissisältöjen kirjaaminen lakiin ei ole tarpeen.

Palvelulaitoksen hallituksen jäsenten ja johtajan kelpoisuutta tytäryhteisöjen hallintoon ei tulisi rajoittaa.

Maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palvelujen tuottavan yhteisön hallituksessa olevan henkilön rajaaminen vaalikelpoisuuden ulkopuolelle ei ole perusteltua. Nykyiset esteellisyyssäännökset ovat riittäviä turvaamaan mahdollisten ristiriitatilanteiden ratkaisemisen.

Maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja tuottavan yhteisön palveluksessa olemisen ei voida katsoa synnyttävän sellaista esteellisyyttä, että kyseisessä asemassa olevat henkilöt tulisi yksiselitteisesti rajata vaalikelpoisuuden (maakuntahallitus) ulkopuolelle. Säännöksillä ei tule rajata vaalikelpoisuuden ulkopuolelle henkilöitä, joiden osaaminen olisi maakuntahallituksen toiminnalle keskeistä.

Kuntalakia vastaava säädös, jonka mukaan enemmistön maakuntahallituksen jäsenistä on oltava muita kuin maakunnan tai maakunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä, on tältä osin riittävä. Nykyiset esteellisyysäännökset ovat riittäviä turvaamaan mahdollisten ristiriitatilanteiden ratkaisemisen.

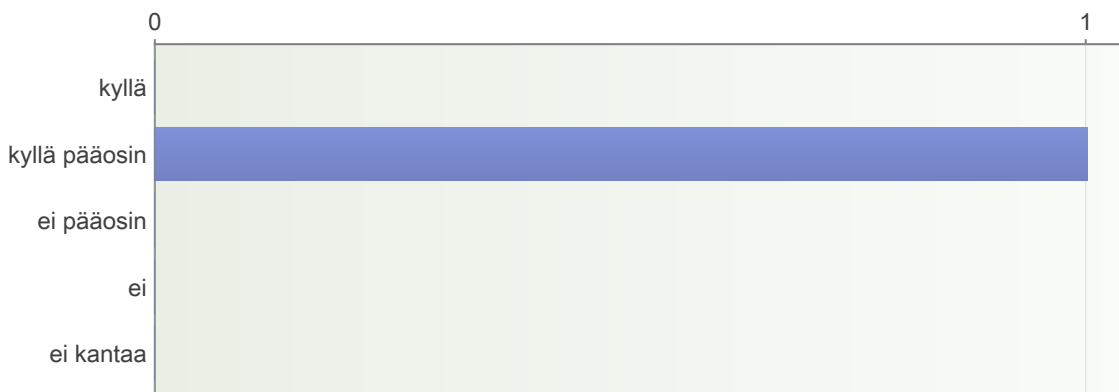
Lähtökohtana on, että valtion rahoitus olisi kattava maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvien kaikkien tehtävien hoitamiseen, eikä maakunnilla olisi valtion rahoituksen ja palveluista perittävien asiakas- ja käyttömaksujen lisäksi muita merkittäviä tulonlähteitä.

Maakuntien taloudellinen ja investointeja koskeva itsehallinto on näin hyvin vähäinen.

Maakunnan tulee voida niin päättäessään tukea taloudellisesti maakuntavaltuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät maakunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia (vastaa kuntalain säännöstä).

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

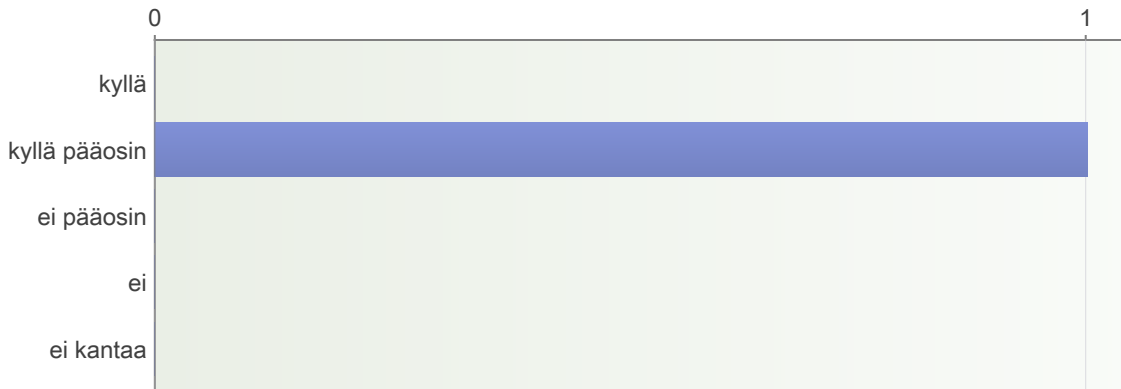

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 16.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

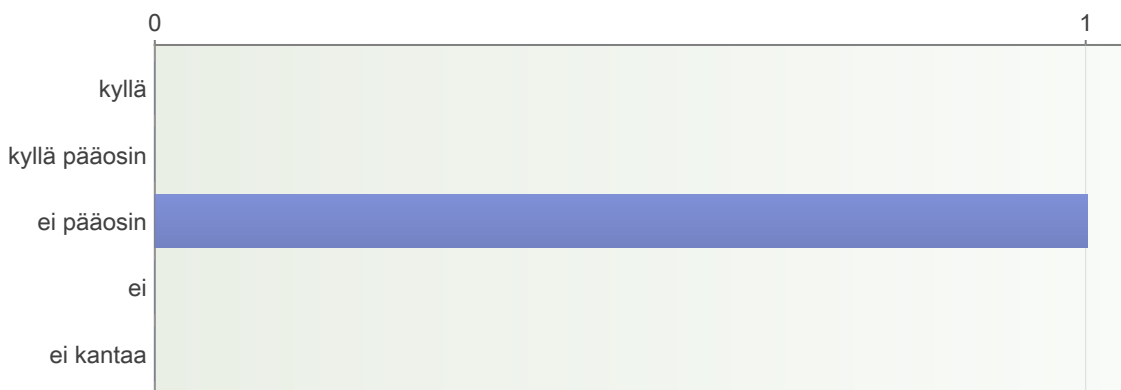

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 16

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

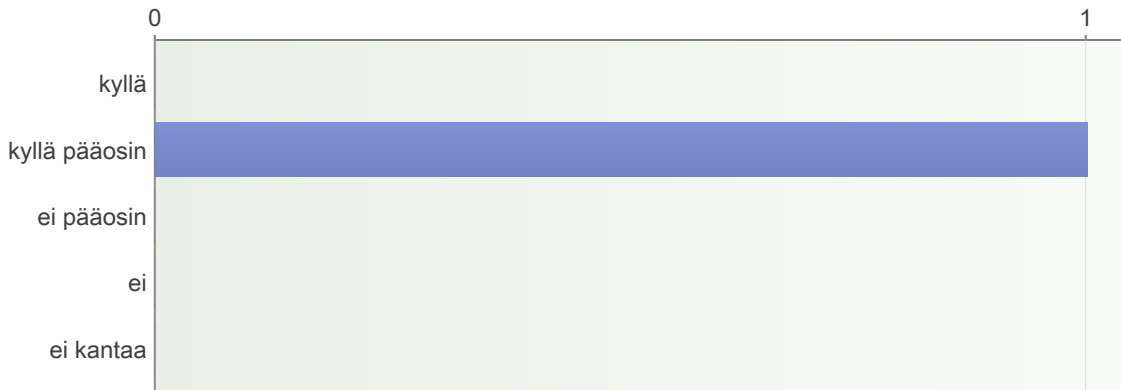

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 16.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

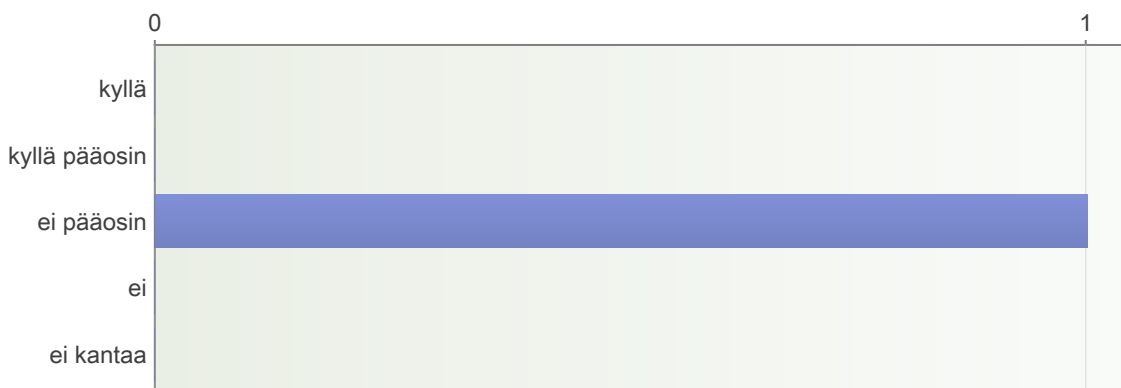

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 16

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

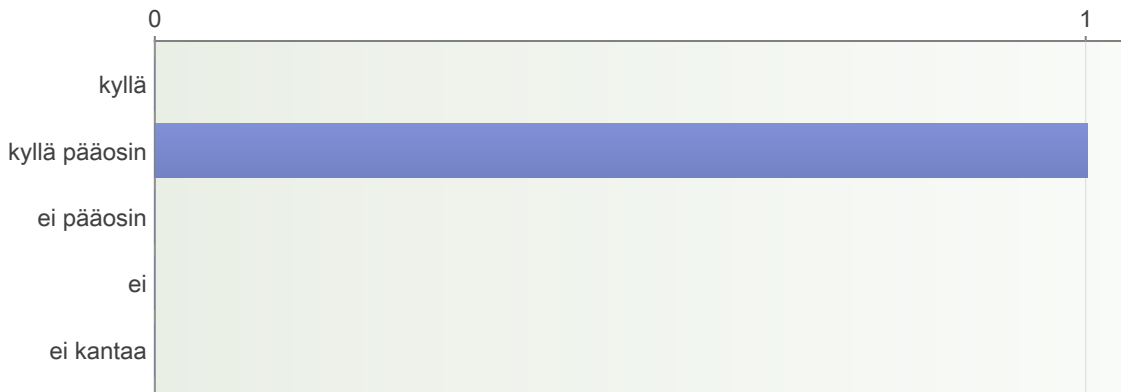

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 16

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 16

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 10.

Merkittävä kustannusten hillinnän tavoite edellyttäne jonkin asteista palvelujen keskittämistä. Esitetyt määrittelyt ovat kuitenkin heikosti yhteen sovitettavissa palvelujen järjestämislain 1 §:ssä todetun yhdenvertaisuuden tavoitteen kanssa. Yhdenvertaisuuteen vaikuttaa mm. palvelujen saavutettavuus. Tämän ristiriidan poistamiseksi tulee määritellä, mitä yhdenvertaisilla sote-palveluilla tarkoitetaan ja miten se suhteutuu palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden määrittelyihin.

Saavutettavuuteen liittyvä lakitekstin termi "lähellä" on määrittelemättä. Termi voidaan liiaksi ja rajaavasti tulkita vain fyysiseksi etäisyydeksi. Tämä ei tue mm. digitalisaation ja kotiin vietävien palvelujen kehittämistä. Uusia ja kehittyviä palvelumalleja tulee tukea myös lainsäädännöllisesti.

Maakunta vastaa siitä, että palveluista muodostuu asiakkaille sujuvat kokonaisuudet ja palvelu- ja hoitoketjut sekä laatii palvelustrategian ja antaa palvelulupauksen. Maakunnan palvelulupauksen sitovuutta tulisi tarkentaa ja selkeyttää. Palvelulupauksen tulee olla realistisessa suhteessa menojen kasvun hillitsemiseen.

Kysymys 11.

Yhteistyösopimuksen oikeudellinen sitovuus on perusteltua. Ilman sitä on riski, että sopimuksessa määritellyjä vaikeasti yhteen sovitettavia asioita ei toimeenpanna.

Ensihoidon järjestämisvastuun siirto yliopistosairaalaapaikkakunnille yhdenmukaisen toteutumisen näkökulmasta on kannatettavaa, edellyttäen kuitenkin, että ensihoidon järjestämisen ja

toteuttamisen kustannukset jaetaan maakuntien kesken aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Tämän mallin mukaisesti olisi toteutettava myös pelastustoimen järjestäminen viiden alueen pohjalta. Tällöin saavutetaan luontaisimmat edellytykset ensihoidon ja pelastustoimen yhteistyöhön.

Päivystysasetus vaikuttaa merkittävästi työnjaon suunnitteluun maakuntien välillä. Sama koskee erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetusta, joka ei vielä ole ollut lausuttavana kunnissa.

Yhteistyöalueen koollekutsujana toimivan ns. yliopistollisen maakunnan vastuuta ja koordinoitavaksi tulee selkiyttää. Mm. siksi, että on todennäköistä, että ennen pitkää yhteistyöalueen maakunnat eivät kykene kaikilta osin sopimaan yhteisesti ko. asioita. Valtioneuvoston ja maakuntien välinen neuvottelumenettely sekä valtioneuvoston toimivallan ehdot tulee määritellä lainsäädännössä tarkemmin. Esityksen kirjaukset yhteistyösopimuksen sisällöstä ovat riittävät ja ohjaavat sellaisenaan yhteistyöalueen toimintaa.

Kysymys 12.

Luonnoksen mukaisesti lainsäädännössä on perusteltua luoda puitteet asiakaslähtöisen integraation varmistamisen velvoitteesta eri toimijoille. Asiakaslähtöinen integraatio on käytännössä mahdollista vain kattavalla ja reaaliaikaisella asiakastiedon hyötykäytöllä, ml. soten ulkopuolinen apua ja kuntoutumista tukeva toiminta, erityisesti silloin kun ihminen niin omien tietojensa osalta toivoo tai haluaa. Tietoa on voitava käyttää asiakkaan hyödyksi tietosuojasäädösten sitä liikaa rajoittamatta, jäykistämättä ja estämättä.

Palveluintegraatio on toiminnallista, so. palvelut tuotetaan saumattomasti hyvässä yhteistyössä ihmisen itsensä kanssa ja eri palvelujen tuottajien kesken. Tällöin asiakastieto liikkuu, on hyödynnettävissä sähköisesti ja palvelut perustuvat, etenkin ns. avainasiakkuuksissa, yksilölliseen palvelu- tai hyvinvointisuunnitelmaan. Palvelutuotannon rakenteellisen integraation (monialaiset yhden johdon alla toimivat palvelukokonaisuudet ja/tai -organisaatiot) tavoitteesta näkyy esityksessä luovutun. Tämä on vastoin soteuudistuksen yhtä keskeisintä tavoitetta. Palveluintegraatiolle ei ole kaikilta osin edellytyksiä julkisen palvelulaitoksen konsernin sisälläkään vaan julkisen ko. konsernin sisään muodostuu hallinnollisorganisatorinen raja erikoispalvelujen ja valinnanvapauden piirissä olevien julkisten yhtiöiden väliin. Yhteistyöhön perustuva palveluintegraatio vaatii palvelun järjestäjältä ja tuottajilta vahvaa tietojohdantaa ja asiakastiedon nykyistä avoimempaa ja saumattomampaa liikkumista. Tässä yhteydessä tulisi ottaa käyttöön asiakasintegraatiota edistävä talousohjaus mahdollisine ns. portinvartijakäytäntöineen. Tätä varten tarvitaan tietojärjestelmiä ja tietosuojaa koskevien säädösten muutoksia uuteen palvelumalliin sopivaksi. Rahoitusohjauksen tulee ehkäistä palveluntuottajien osaoptimoiteja ja kannusteita niin yli- kuin alihoitamiseenkin.

Kysymys 13.

Valtion ohjauksen vahvistaminen on perusteltua erityisesti ICT:tä ja tiedonhallintaa koskien, eheän palvelurakenteen kehittämisen kannalta sekä yhteistyöalueen järkevien kokonaisuuksien muodostumisen kannalta ja kansallisesti merkittävässä investoinneissa. Sama koskee ohjauksen, suunnittelun, kehittämisen ja valvonnan kokonaisuuksia. Valtion ohjauksen ja maakunnan itsehallinnon suhdetta tulee kuitenkin tarkastella kriittisesti ja esityksessä on useita osia, jotka kaventavat selvästi maakunnan tosiasiallista itsehallinnollista liikkumavaraa em. asioiden ulkopuolellakin. Maakuntakonsernin tytäryhteisöjen ja maakunnanpalvelulaitoksen edellytetään käyttävän maakuntien yhteisten tukipalvelukeskusten palveluja. Palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteista tulee luopua muilta osin kuin järjestämisen tehtäviä koskien. Valtion ohjausvaltaa tulee kaventaa nyt esitetystä ja maakunnille tulee itsehallinnon mukaisesti antaa enemmän päätösvaltaa.

Kunnilla ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus muodostaa yhteisiä in-house tukipalveluyhtiöitä. Tämä on erityisen tärkeää talous- ja henkilöstöhallinnon ja tieto- ja viestintätekniisten palvelujen osalta.

Kysymys 14.

Maakunnan järjestäjätehtävät on kuvattu strategiksi, toisaalta veloitetaan järjestäjää huolehtimaan palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman laatimisesta jopa yksittäisen ihmisenkin kohdalla. Näin ollen edellytettäisiin maakunnittain vähintäänkin kymmenistä ammattilaisista koostuvan asiakastyötä tekevän palveluohjaustoiminnan perustamista nimenomaan järjestäjän palvelukseen. Toisaalta maakunnan palvelulaitoksen tehtävänä on julkisen vallan käyttö yksilöasioissa, joka käytännössä tarkoittaa juuri palvelutarpeen arviointia ja siihen liittyvän viranhaltija- tai etuuspäätöksen tekemistä.

Palvelujen tuottajan taas on toteutettava asiakkaan palvelut asiakassuunnitelman mukaisesti. Epäselvää siis on huolehtiiko järjestäjä vai maakunnan palvelulaitos yksilökohtaisen palvelutarpeen arvioinnista ja mikä organisaatio esim. oikaisuvaatimuksien (ns. yksilöasiain jaosto) käsittelystä.

Palvelulaitoksen kaksoisrooli sekä julkisena tuottajana että tosiasiallisesti myös järjestämisen toteuttajana (sis. hankinnat) on vaikeaselkoinen, eikä esitetyillä perusteilla tapahdu järjestämisen ja tuottamisen erottumista. Maakunnan rooli sote-järjestäjänä jää esitetyllä tavalla heikoksi vallan, vastuun ja substanssiosaamisen jäädessä palvelulaitokseen, jonka osalta ei täyty tavoite järjestäjän kansanvaltaisesta ohjauksesta.

Maakuntajärjestäjän todellinen mahdollisuus vaikuttaa hallintosäännöin, sopimus- ja talousohjauksen ja tavoiteasetannan keinoin suhteessa palveluntuottajiin on epäselvä ja tehtävänä vaativa. Vain vahva järjestäjä kykenee ohjaamaan sosiaali- ja terveyspalveluita asetettujen yhteiskunnallisten tavoitteiden suuntaan ja toteuttamaan todellisen järjestämisen ja tuottamisen erillisyyden.

Kysymys 15.

Yhtiöittämisvelvoite turvaa julkiselle tuotannolle mahdollisuudet menestyä markkinoilla ja valinnanvapauspalvelujen piirissä. Yhtiömuoto mahdollistaa palvelutuotannon pro- ja reaktiivisuuden ja joustavuuden paremmin kuin viranomaisesta johdettu palvelutuotanto. Päätöksenteko toteutuu yhtiöissä lähtökohtaisesti nopeammin ja joustavammin kuin julkisen sektorin viranomaistoiminnassa.

Yhtiömuotoinen toiminta irtautuu etäämmäs kansanvaltaisesta päätöksenteosta ja ohjauksesta. Yhtiöissä on oma ammattihallituksensa ja operatiivisessa johtovastuussa on toimitusjohtaja. Lakiluonnosten perusteella on odotettavaa, että palvelun järjestäjällä ja palvelulaitoksen johdolla on vain rajalliset mahdollisuudet ohjata julkisten tuotantoyhtiöiden toimintaa.

Yhtiömuotoisessa toiminnassa ns. julkista valtaa ei voida yhtiön henkilöstön toimesta käyttää. Näin ollen viranomaispäätökset tulee tehdä joko palvelujen järjestäjän toimesta, julkisessa palvelulaitoksessa tai viranomaisen tulee perustaa viranomaistoimintaa harjoittava erillinen yksikkö, joka liittyy asiakkaiden palveluprosesseihin tuotantoyhtiöissä tarpeen mukaan joko etäyhteyksien kautta tai siirtymällä fyysisesti yhtiön toimipisteeseen. Viranomaispäätöksiä tarvitaan useita kymmeniä tuhansia vuosittain. Viranomaistoiminnan kysymys ei ole ratkaistavissa pelkästään julkisen

toiminnan yhtiöittämisveloitteesta luopumalla, koska valinnanvapausmallissa yhtiömuotoinen toiminta jatkuu joka tapauksessa yksityisenä palvelutuotantona. Maakunnilla tulisi olla itsenäinen päätösvalta yhtiöiden muodostamisessa ja omistamisessa. Yksittäisille kunnille ei kuitenkaan tule antaa mahdollisuutta perustaa sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavia yhtiöitä koska se todennäköisesti johtaisi nykyrakenteiden betonoitumiseen, palveluja käyttävien ihmisten väliseen epätasa-arvoon ja tuottajavetoiseen palvelusisältöön ja -kokonaisuuteen. Toisaalta maakuntauudistusta palvelevat monikuntaomisteiset (maakunnan kaikki kunnat) yhtiöittämisjärjestelyt voisivat käynnistyä vaikka välittömästi esim. soten peruspalveluja koskien. Tämä erityisesti siksi, että lakiesityksessä ei ole enää juurikaan esillä sos-pth-esh-integraatiota tuottaja- ja järjestelmätasoisena tavoitteena.

Kysymys 16.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa tavoitteellaan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja ylläpitämistä. Lailla halutaan varmistaa koko maahan yhdenvertaiset, kustannusvaikutuksiltaan ja tuottavuudeltaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Lain tavoitteet ovat kannatettavia, mutta lakiluonnokset eivät kokonaisuudessaan riittävästi takaa tavoitteiden saavuttamista. Palvelujärjestelmän yhdenvertaisuuden tavoite on vaikeasti yhdistettävissä palvelujen todennäköiseen keskittämistarpeeseen, jolla taas voi olla myönteisiä vaikutuksia esim. laadun ja potilas- ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta.

Sote- ja maakuntauudistuksen kustannusvaikutuksia ei voida arvioida ennen kuin lainsäädäntö tulevasta valinnanvapausmallista ja tuottajien ansaintalogiikasta (millä perusteilla tuottajat saavat taloudellisen korvauksen toteuttamistaan palveluista) on julkaistu. Aiempien hallituksen linjausmallien perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että valinnanvapaus tulee todennäköisesti nopeuttamaan joiltakin osin palveluihin pääsyä, koska palvelujen kysyntä ohjautuu herkästi sinne, missä palveluja on nopeasti saatavilla. Valinnanvapaus- ja siihen liittyvällä rahoitusohjausmallilla on merkittäviä vaikutuksia myös toimipisteverkoston kehitykseen.

Hallituksen tuleekin toteuttaa uusi lausuntokierros kun tulevasta valinnanvapaus- ja rahoitusohjausmallista on olemassa lakiluonnokset. Tällöin myös sote- ja maakuntauudistusta käsittelevä lakikokonaisuus on saatettava uudelleen lausuttavaksi. Lausunnon antaminen osakokonaisuuksista ei tue uudistuksen yhteiskunnallisten vaikutusten laaja-alaista käsittelyä.

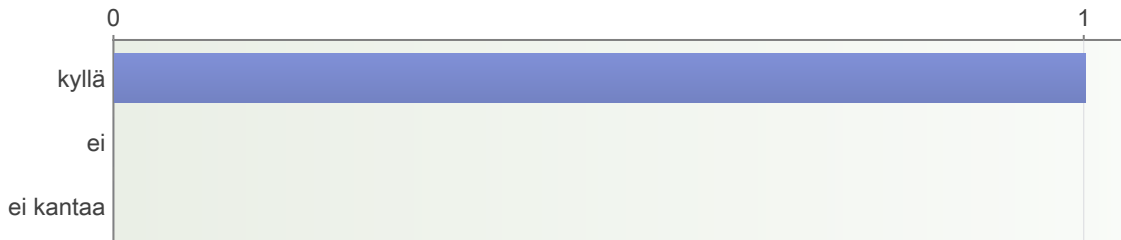
Lainsäädännön jatkovalmistelussa tulee erityisesti huomioida palvelun järjestäjän vahvan aseman turvaaminen. Palvelun järjestäjästä on muodostettava sosiaali- ja terveyspalvelujen tosiasiallinen vallankäyttäjä. Valtaa ei saa lukita yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa valtiolle, palvelutuotannolle, yrityksille ja palvelutuotannosta vastaaville profesioille.

Uudistusta tulee harkita vaiheistettavaksi. Oleellista on rakentaa vahva ja osaava maakunnallinen järjestäjäorganisaatio ja siihen liittyvät ohjausmekanismit tiedonhallinnallisine ratkaisuneen. Hallittu muutos ei onnistu ilman joustavia mahdollisuuksia tiedon integraatioon ja hyötykäyttöön.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

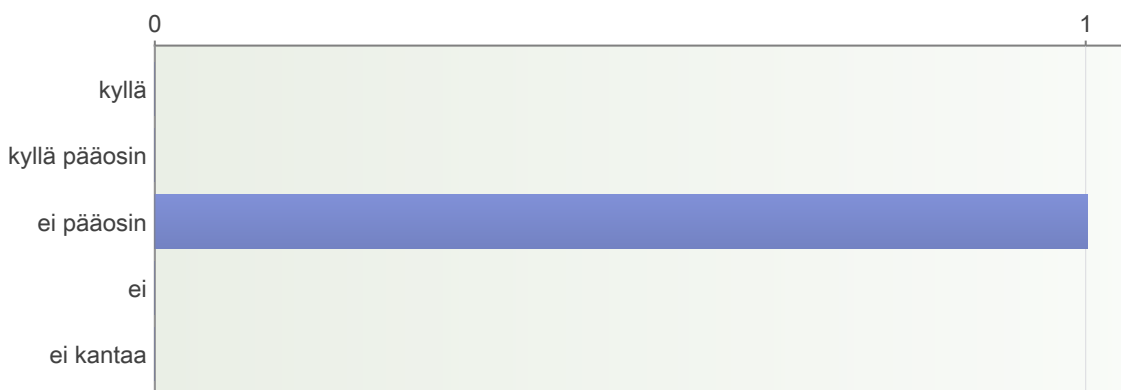
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

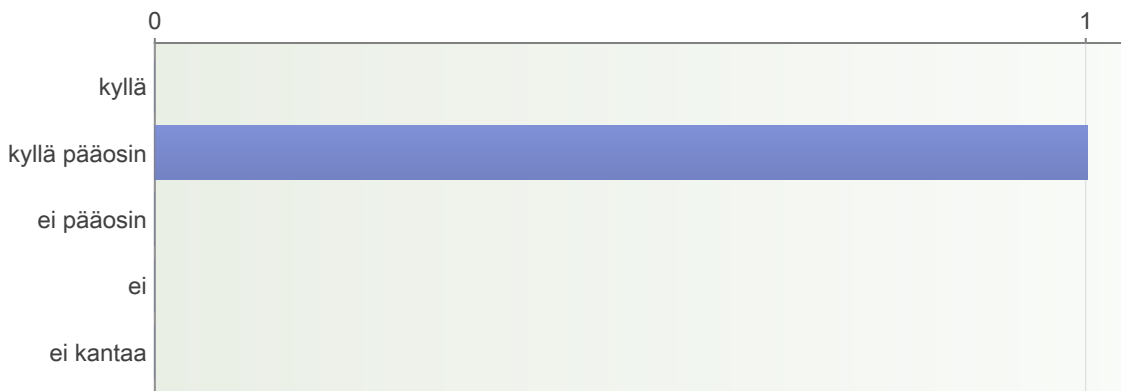

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 25

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

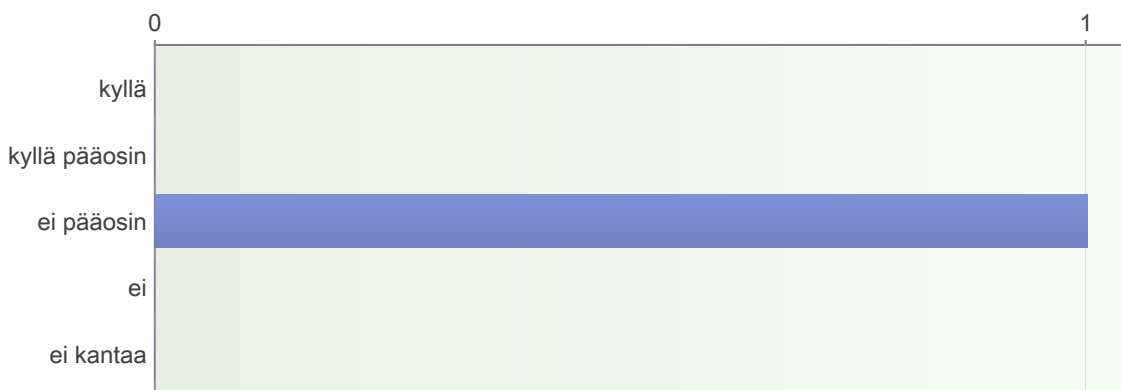

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 25

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 25

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

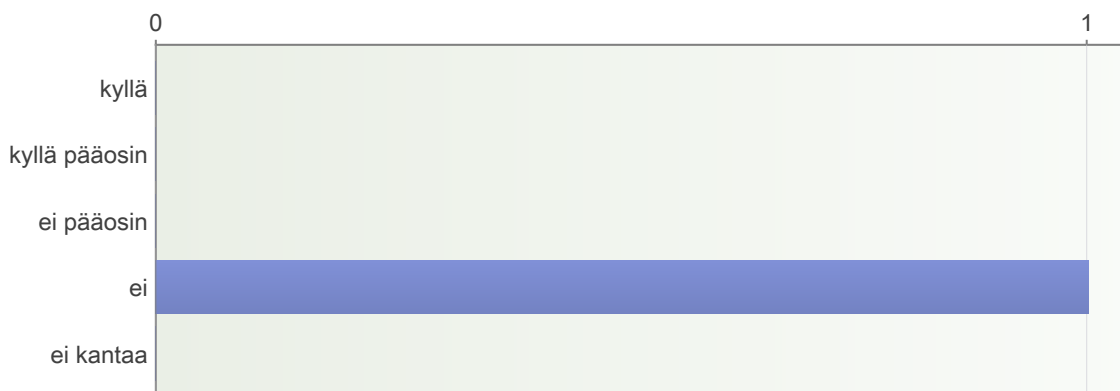
- Lähtökohtana tulisi olla, että sote- ja pelastustoimen kiinteistöt pääsääntöisesti siirtyvät tasearvosta ilman maapohjaa maakuntaan, joka päätöksillään vaikuttaa niiden käyttötarpeeseen. Valtion olisi rakennettava ratkaisumalli siihen, että maakunnille tarpeettomista kiinteistöistä ei tule myöskään maakunnille tarpeetonta taakkaa. Kunnille voisi määrätä veloitteen ohjata vastikevarat velkojen lyhennykseen.

Varsinkin suurilla kaupungeilla korvauksetta siirtyvän irtaimiston rahallinen arvo on mittava. Irtaimiston siirtäminen tulisi toteuttaa kunnalle kustannusneutraalina.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021.

Pidättäkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

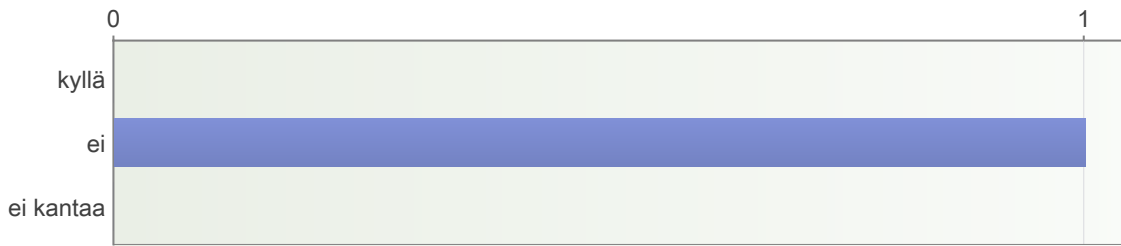

Avoimet vastaukset: ei

- kts. kysymys 25

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- kts. kysymys 25

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 19.

Väli aikaishallinnon ja valmistelutoimielimen tehtävät on lueteltu selvästi. Epäselväksi kuitenkin jää kuinka sote-järjestämistehtävien, maksujen/kriteerien harmonisointien ja palvelujen sisältöjen yhteensovittamisten on ajateltu toteutuvan. Väli aikaishallinnon resurssit ja mandaatti ovat epäselviä. Aikataulu on liian tiukka ilman vahvaa välittömästi aloitettavaa etukäteistä vaihtoehtojen kartoitusta/esivalmistelua ja sitä seuraavia päätöksiä väli aikaisen valmistelutoimielimen tekemänä. Uudistuksen valmisteluun tarvitaan kunnallisessa toiminnassa työskenteleviä asiantuntijoita ja heidän työmääränsä korvauksiin valtion tulee osoittaa taloudellisia resursseja.

Maakunnan liitto johtaisi väli aikaisen valmistelutoimielimen muodostamisen neuvotteluja ja väli aikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta on tehtävä ilmoitus valtiovarainministeriölle. Valmistelutoimielimen muodostaminen maakunnan omin asettamispäätöksin voi muodostua vaikeaksi. Jo yksikin organisaatio voi ainakin teoriassa vastustaa maakunnan asettamispäätöstä ja näin ollen päätös väli aikaisen toimielimen asettamisesta siirtyy valtiovarainministeriölle. Tällainen tilanne voi syntyä helposti maakunnissa, joissa näkemykset koko sote- ja maakuntauudistukseen vaihtelevat kuntien, kuntayhtymien ja valtion aluehallinnon eri organisaatioiden kesken. Lähtökohtaisesti väli aikaisen valmistelutoimielimen asettamispäätös pitäisi kyetä tekemään maakunnassa perustuen enemmistöpäätöksiin ja maakunnan omaan uudistuksen organisointiin ja linjauksiin.

Väli aikaisten valmistelutoimielimen ohjauksessa valmisteltavat asiat ovat yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan erittäin suuria ja niillä on myös poliittista painoarvoa. Väli aikaisen toimielimen toimivallan tuleekin perustua maakunnan omaan poliittiseen ohjaukseen ja päätöksentekoon jotta luottamus koko sote- ja maakuntauudistukseen voidaan säilyttää.

Kysymys 20.

Muutoksessa on huomioitava, että siirtyvistä toiminnasta ei jää kunnille eläkevastuita (KuEL, varhe).

Kysymys 21.

Kiinteistöjä lukuun ottamatta kaikki omaisuus siirtyy korvauksetta kunnilta maakunnalle. Velat jäävät kunnille. Kunnilla voi olla pitkäaikaisia vuokra- tms. sopimuksia, joissa ei voida tehdä rajanvetoa kunnan ja maakunnan välillä. Kiinteistöriskin jakamisen toteutusmallista

ei ole esityksessä kirjattu mitään.

Edettäessä lainvalmistelussa luonnoksessa esitetyltä pohjalta tulee varmistaa, ettei kunnille aiheudu omistamiinsa tai pitkin vuokrasopimuksin sitoutumiinsa sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä ja seuraamuksia. Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi. Vuokratason tulee kattaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilyttämisen.

Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta. Kiinteistöistä aiheutuvat taloudelliset riskit tulee hajauttaa kuntien, maakuntien ja valtion vastuulle.

Kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi on perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Lakiesityksen tulisi mahdollistaa maapohjien ja alueiden jääminen kuntayhtymien/jäsenkuntien omistukseen sekä vuokraamisen maakunnille pitkäaikaisilla käyttötarkoitukseen sidotuilla vuokrasopimuksilla.

Uudistuksen seurauksena ei saa syntyä tilanteita joissa varainsiirtoerotus aiheuttaa lisäkustannuksia kiinteistöomaisuuden muutoin tarpeellisissa uudelleen järjestelyissä. Voimaanpanolaissa ehdotetaan säädettäväksi, että varainsiirtoerotuksessa ei syntyisi veroseuraamuksia siirrettäessä kuntayhtymät varoineen ja velkoineen voimaanpanolaissa tarkoitetulla tavalla maakunnille ja näiden varojen siirtyessä edelleen voimaanpanolaissa tarkoitetulle valtakunnalliselle osakeyhtiölle. Kunnat joutuvat uudistuksen seurauksena siirtämään kiinteistöjään vastaavasti omistamiinsa yhtiöihin kuntalain yhtiöittämisveloitteen perusteella ja lisäksi kunnilla on muutoin tarpeen järjestellä kiinteistöomistuksiaan maakuntauudistuksen johdosta.

Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämiä tulee kohdella uudistuksessa varainsiirtoerotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoerotusta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoerotuskustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.

Esityksessä ei ole käsitelty uudistukseen liittyviä arvonlisäverotuksen kysymyksiä. Kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen on kuitenkin sitoutunut satojen miljoonien eurojen edestä arvonlisäveroja, jotka ovat tähän asti saatu kunnissa palautuksina. Arvonlisäverotuksen yleisten säädösten johdosta ainakin osa näistä palautuksista joudutaan uudistuksen seurauksena palauttamaan verohallinnolle siirrettäessä omaisuutta maakunnille tai esimerkiksi kuntien yhtiöihin. Uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa. Siltä osin, kun kustannukset liittyvät maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattaviin kiinteistöihin on kustannukset huomioitava vuokratasa määriteltäessä.

Voimaanpanolain mukaan maakuntien tulee siirtää omistukseensa saadut kiinteistönsä ym. 1.1.2019 valtakunnalliselle yhtiölle. Maakuntien omistama valtakunnallinen yhtiö saa tehtäväkseen ylläpitää ja kehittää valtavaa kiinteistömassaa. Vaikka maakunnat ovat yhtiön vähemmistöosakkaita, maakuntien oma päätäntävalta tuottajayksiköidensä kiinteistöasioihin jää vähäiseksi.

Kysymys 23.

Maakuntaan siirtyvällä veron osuudella on katettu kunnan yhteisiä kustannuksia (yleiskatteellista). Kunnalla on monia kiinteitä kustannuksia, esim. tietojärjestelmien kustannukset, jotka eivät jousta alaspäin. Kuntien veroprosenttien rajoittaminen lainsäädännöllisesti on ristiriitainen kunnallisen itsehallinnon perustuslaillisesta näkökulmasta. Viitataan tältä osin Kuntarahoituksen lausuntoon. Kuntien verokattosäännös on tarpeeton ja jos sellaiseen päädytään, niin poikkeamissäännön tulisi olla väljempi.

Kysymys 24.

Niissä maakunnissa, joissa sosiaali- ja terveystalvet toimivat jo nyt yhtenä kokonaisuutena kuntayhtymämallilla, tai sellainen on päätetty perustaa, on mahdollisuudet toteuttaa yhtiöittäminen nopeammin kuin niissä maakunnissa, joissa perustalvetuotanto on vahvasti yksittäisten kuntien vastuulla. Aikataulu on kireä. Mm. tietojärjestelmäratkaisut, niiden hankinnat ja käyttöönotto vie aikaa. Tuleva julkisesti omistettu yhtiö ei ole tuottavuuden kannalta parhaassa tilanteessa joutuessaan valinnanvapaustuotantoon ja markkinoille nykyisillä useiden erilaisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien kirjolla.

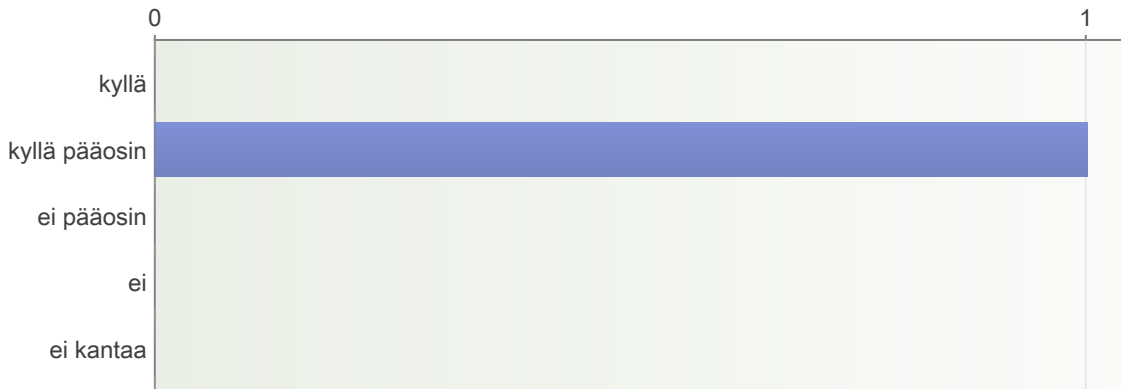
Toistaiseksi valinnanvapauden malli, lainsäädäntö ja valinnanvapauden piirissä olevat palvelutuotteet ovat määrittelemättä ja tästä syystä palvelun järjestäjän tietojärjestelmien kehittämisen ja käyttöönoton valmistelua ei voida täysipanosesti toteuttaa.

Yhtiöittämisprosessia voidaan nopeuttaa, mikäli kunnat voivat toimia tuottajayhtiöiden omistajina. Kunnallisten yhtiöiden perustaminen ja palvelutuotannon käynnistäminen on toimeenpantavissa lyhyemmällä aikavälillä kuin maakunnallisten yhtiöiden perustaminen ja palvelutuotannon käynnistäminen. Näin ollen, kun esitettyssä lainsäädännössä tosiasiallisesti näkyy luovutun laajasta julkisen tuotannon integraatitavoitteesta, olisi mahdollista toteuttaa kuntaomisteisen muun kuin erikois-/erityispalvelupalvelutuotannon yhdistäminen ja yhtiöittäminen kuntien yhteiseen omistukseen maakuntatasoisesti. Tämän rakennejärjestelyn mukaisen yhtiön siirtyminen suoraan maakunnan omistukseen (eikä palvelulaitoskonsernin) voidaan toteuttaa siirtymäajan puitteissa mikäli koko maakunnan kuntien yhteinen palveluyhtiön omistajuus ei lainsäädännössä tule kyseeseen. Yksittäisillä kunnilla on toistaiseksi itsenäinen valta määritellä, millaisella yhtiöiden omistuspohjalla (esim. kaikkien maakunnan kuntien yhteinen yhtiö) julkinen tuotanto toteutetaan.

Työterveyshuolto on päätetty jättää sote-uudistuksen ulkopuolelle, ts. sen rahoitus ja toimintaperiaatteet pysyvät sote-uudistuksessa muuttumattomana. Linjaus on ristiriitainen sote-palvelujen rahoituksen selkeyttämisen tavoitteen ja palvelujen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Nyt päällä oleva kunnallisen työterveyshuollon yhtiöittämisvelvoite synnyttää kunnissa sekavan muutostilanteen ja työterveyshuollon yhtiöittäminen synnyttää turhaa hallinnollista työtä ja sekoittaa tarpeettomasti palvelujärjestelmää. Työterveyshuollon ratkaisut ja mahdollinen yhtiöittäminen tulisivat siirtää osaksi sote-uudistuksen toimeenpanoa.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

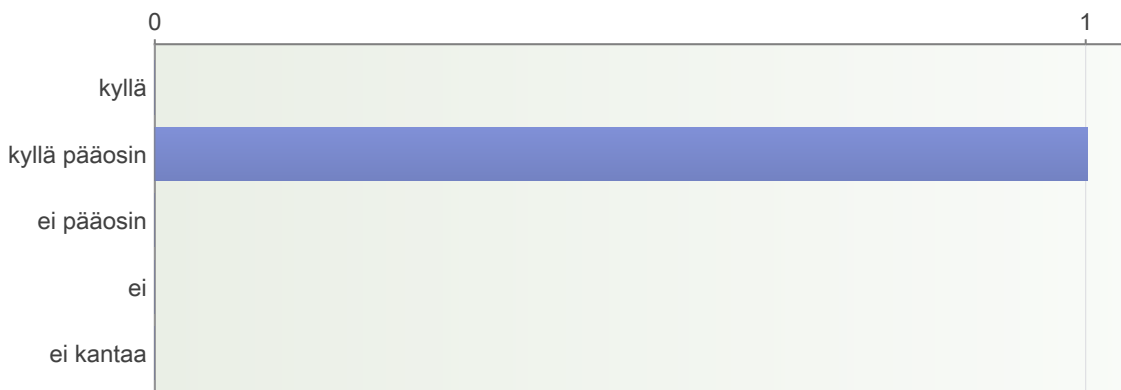
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

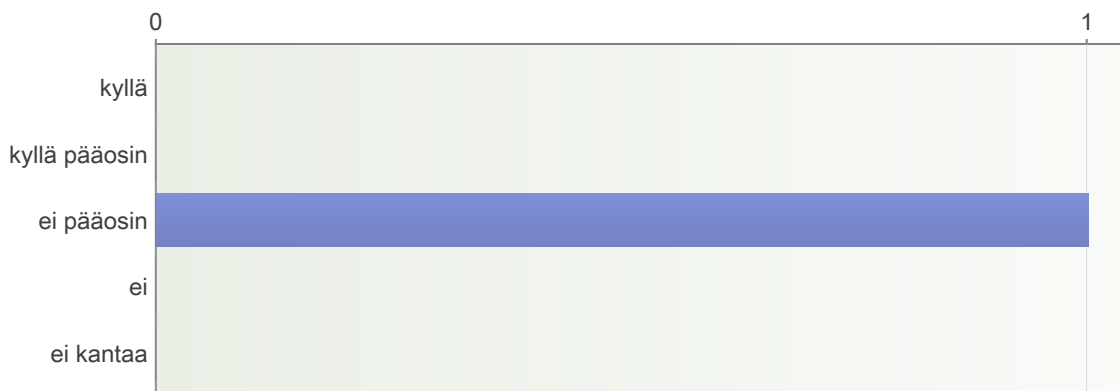

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 30

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

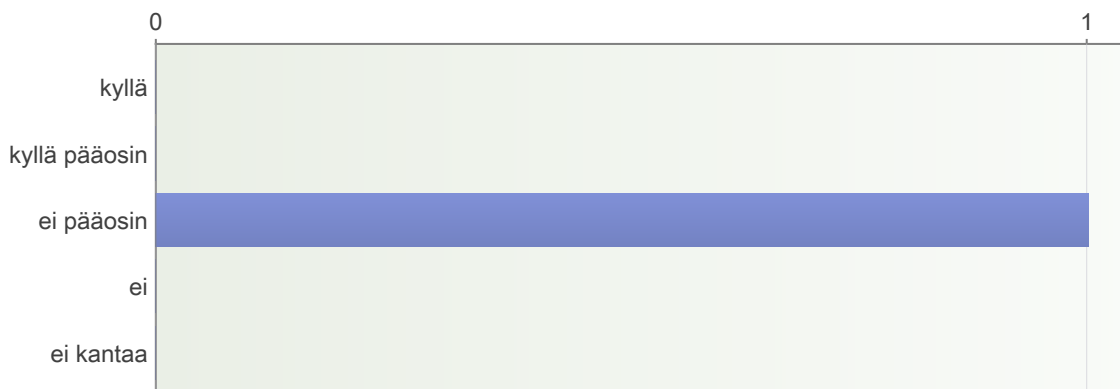

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 30

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kts. kysymys 30

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 27.

Maakuntien kesken väestörakenteessa, niiden taloudellisessa kantokyvyssä, palvelutuotannon vertailukelpoisissa vakioiduissa kustannuksissa ja palvelurakenteen optimoinnissa on merkittäviä eroja ja on melko todennäköistä, että osalla maakunnista syntyy vaikeuksia suoritua lakisääteisistä tehtävistä niille valtion osoittamilla taloudellisilla resursseilla vaikkakin korjattuja kapitaatio- ja tarvekertoimia sovellettaisiinkin.

Kysymys 28.

Valtion rahoitus maakunnalle on yleiskatteellista, josta 89 prosenttia perustuu maakunnan laskennalliseen palvelutarpeeseen. Asukaskohtaisesti suoritettavan osuuden painoarvo on 10 prosenttia, ja 1 prosentti on varattu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtäviin, joka rahoitusosuutena on lähinnä symbolinen.

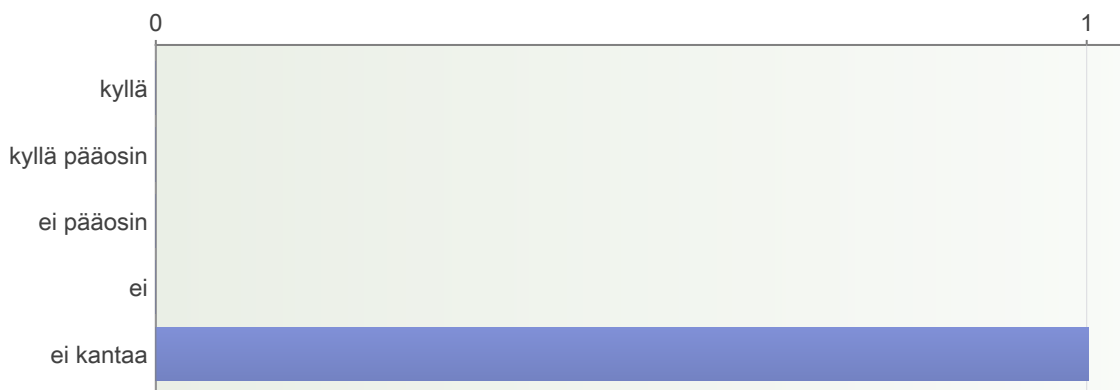
Tarvekertoimet tai tarvepainotukset ovat lähtökohtaisesti perusteltuja, mutta painokertoimien suuruuteen ei ole mahdollista ottaa kantaa ilman, että niitä arvioitaisiin tutkimuksiin perustuen. Maakuntien (kuin myös kuntien valtionosuuksien) väliseen rahoitusjakoon olisi saatava lisää vaikuttavuus- ja kannustavuuselementtejä. Samoin tarvitaan perusteet, joilla ns. yliopistollisten maakuntien (ne 5 kpl, joiden alueella on yliopistollinen sairaala) opetus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaan varsinaisessa palvelutuotannossa liittyviä kustannuksia huomioidaan maakunnan valtiolta saamassa rahoituksessa. Ko. toimintaa toteutetaan laajasti sote:n julkisten palvelujen sisällä ns. opetusterveys- ja sosiaalikeskuksissa sekä yliopistollisissa sairaaloissa nykyisin kuntarahoitteisena potilaiden tutkimuksena ja hoitona. Näistä syistä palvelutuotantoon aiheutuu yliopistollisessa toimintaympäristössä ko. kansalliseen tehtävään liittyvää tuottavuushaastetta verrattuna sellaisiin maakuntiin ja palvelutuottajiin, joiden toiminnassa ko. toimintaa ei ole tai se on vähäistä.

Kysymys 29.

Rahoituksen siirtymäaikaan vaikuttaa muun varsinaisen palvelu- ja organisaatorakenteen sekä valinnanvapausmallin mahdollinen vaiheittaisuus ja siirtymäajat. Ko. tietojen puuttuminen vaikeuttaa taloudellisten arvioiden tekemistä ja näin ollen myös kannan muodostaminen rahoitusperusteiden muuttamisen aikatauluun on vaikeaa. Mikäli siirtymäjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset sote-uudistuksessa on määriteltävissä pieniksi voidaan ajatella siirtymäajan olevan riittävä. Jos taas toimeenpano- ja siirtymäjärjestelyt lisäävät sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia tai mikäli julkinen rahoitus muodostuu riittämättömäksi, on rahoitusperusteiden muuttamisen siirtymäaika lyhyt.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

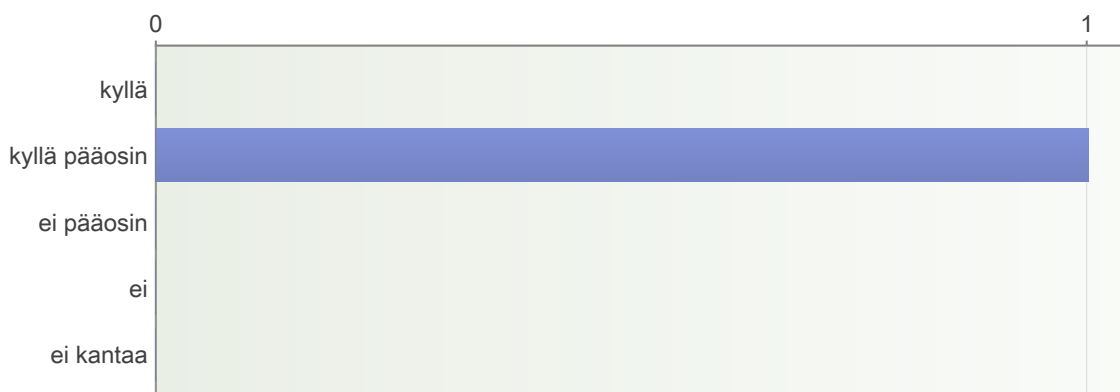
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

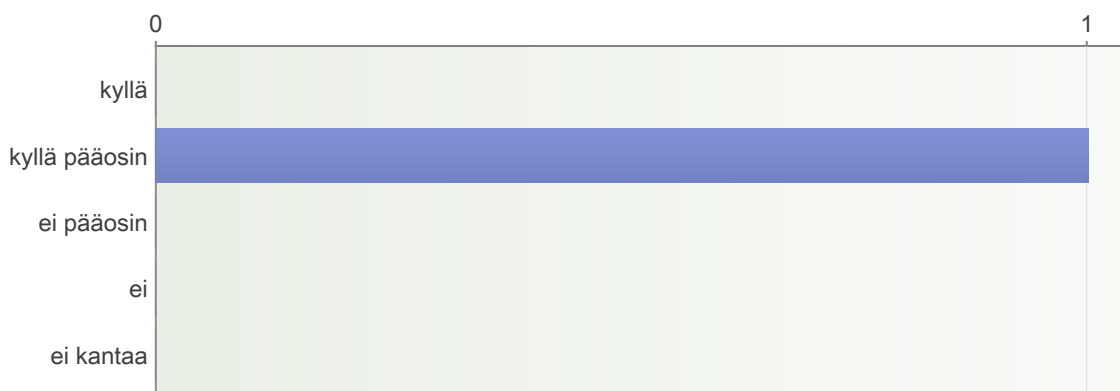

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 35

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 35

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 33.

Siirtymäaikana todennäköisesti syntyviä lisäkustannuksia ei ole huomioitu lainsäädännössä. Kunnille jää kustannuksia, jotka eivät ole välittömästi sopeutettavissa. Tasauslaskentamalli perustuu ajatukseen, että kaikki kustannukset ovat muuttuvia ja välittömästi sopeutettavissa. Lisäksi tasapaino on määriteltä vuosikatteen ja poistojen suhteeksi. Laskentamalli toimii mikäli kuntien investointitaso pysyy vuoden 2018 tasolla. Investointeja (poistoja) tulisi tarkastella pitemmän aikavälin keskiarvoina. Tasapaino ei myöskään huomioi kuntakonsernin yhtiöissä olevia tuloutusmahdollisuuksia.

Kysymys 34.

Maakuntien rahoituslain mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen määräytyvä maakunnan rahoitus lasketaan kertomalla asukasta kohden määriteltä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta maakunnan asukasmäärällä sekä maakunnalle määritellyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimella.

Ko. kerroin koostuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ja toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa kuvataan vastaavasti kohdassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa samasta kertoimesta. Tässä kohdassa mainitaan, rahoituslakikohdasta poiketen, että indikaattoreista sekä kertoimen määräytymisperusteista ja laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tilastotiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Molemmissa pykälissä viimeisenä virkkeenä todetaan, että mikäli tietoa ei ole lainkaan saatavilla, saa maakunta/kunta kyseisen tiedon osalta laskennassa alimman mahdollisen arvon.

Maakuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimeen on tärkeää sisällyttää myös toiminnan tuloksia kuvaavia indikaattoreita. Rahoitusjärjestelmän tulisi kannustaa kehittämään ja toteuttamaan jatkuvasti tuloksellisempaa toimintaa. Kertoimen laskentaperusteissa tulisi kuitenkin olla huomioituna keskeiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät tekijät, kuten mm. osallisuus sekä yhteisöllisen toiminnan (esim. ryhmässä toteutuvat harrastukset, opintopiirit, vertaisohjatut tapahtumat), liikunnan, taiteen ja kulttuurin verifioidut myönteiset hyvinvointivaikutukset koko väestössä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulevaan rooliin tulisi kuulua kansallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietopohjan kehittäminen esim. laajentamalla alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) käyttöä ainakin seutukuntatasolle. Maakuntia tai kuntia ei puolestaan pitäisi rankaista siitä, jos tietopohjassa olevat mahdolliset puutteet eivät kuulu niiden toimivaltaan ja vastuulle.

Lakiehdotukseen liittyvässä rahoituksessa on tarkoituksenmukaista huomioida suurten kaupunkien erityispiirteet kuten maahanmuuton, köyhyyden ja syrjäytymisen sekä yksinasuminen ja yksinäisyyden ja rakenteellisen asuntopulan keskittyminen niiden alueelle. Nämä ilmiöt kasvattavat palvelutarvetta ja sitä kautta kustannuksia. Nämä tulisi huomioida valtionosuuskertoimissa. Lakiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta kirjattu vieraskielisuuserroin, koulutustaustakerroin sekä työttömyyden lisäosa ovat perusteltuja.

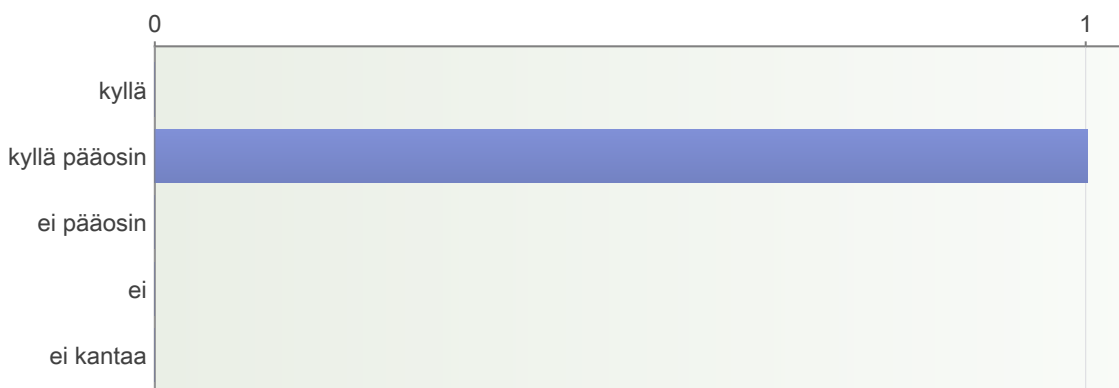
Valtioneuvoston asetuksessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta kuvataan yksityiskohtaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet.

Tekstissä todetaan, että lisäosaa määriteltäessä käytetään kunnan toimintaa ja toiminnan tulosta kuvaavia indikaattoreita. Tämä lähtökohta on hyvä, mutta valittu indikaattorilista on varsin yksipuolinen ja vajavainen. Toiminnan tulosta kuvaavat tiedot ovat erityisen riittämättömiä. Lakiehdotukseen tulee lisätä kattavasti terveyden ja hyvinvoinnin eri tekijöitä kuvaavat indikaattorit huomioiden myös mm. eri ikä- ja sosiaaliryhmät.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen teema tulee nostaa painokkaasti esiin uudistuksen rakenteiden jatkovalmistelussa hyödyntäen kuntakentällä olemassa olevia toimivia rakenteita ja vaikuttavia työkaluja.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

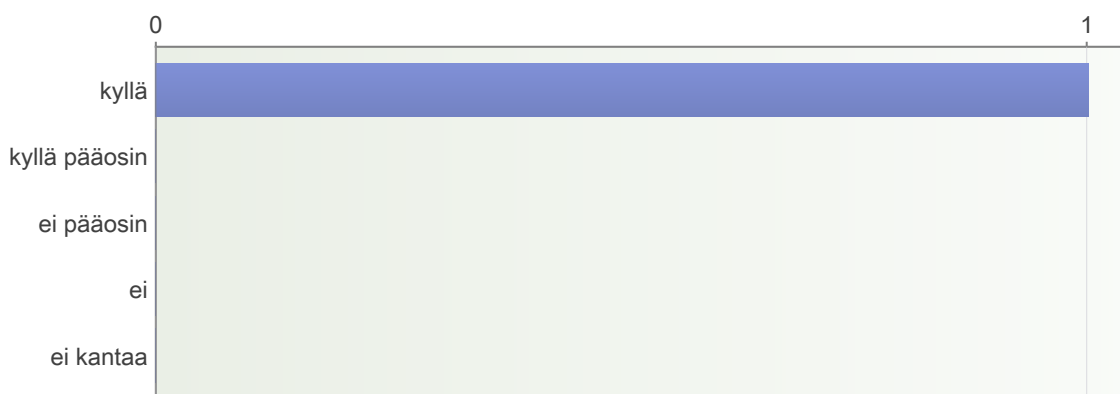
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

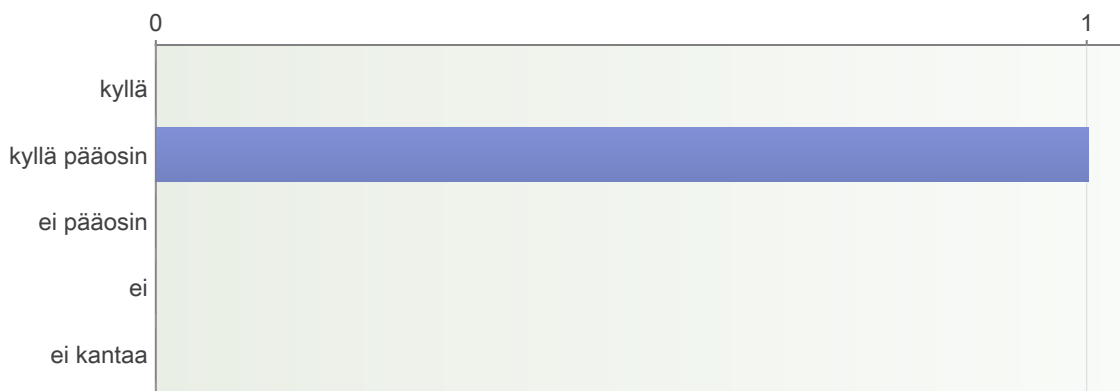
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- kts. kysymys 40

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys 39.

Lakia henkilöstöstä ja eläkkeistä (ja Kevan asemasta) säädettäessä on huolehdittava, että yhtiöittämisten myötä kunnille jäävä rahoitustaakka kertyneistä eläkkeistä siirtyy maakunnalle.

Kysymys 40.

Tukipalveluyhteisöjen henkilöstö on siirtymäsäännösten näkökulmasta eriarvoisessa asemassa suoraan kuntien palveluksessa olevaan sote-organisaatioiden henkilöstöön nähden.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuopion kaupungin ja myös Pohjois-Sairaanhoitopiirin tukipalveluja on valtakunnallisestikin poikkeuksellisen laajasti organisoitu yhteisiin yhtiöihin ja liikelaitoskuntayhtymään (Istekki Oy, IS-Hankinta Oy, Sakupe Oy, Islab Oy, Servica lky). Organisoineilla on haettu tuottavuutta ja synergiahyötyjä ja yhtiöiden rakentaminen ja kehittäminen on vaatinut omistajien pääomia. Uudistus tulee merkittävästi vaikuttamaan tähän kokonaisuuteen varsinkin, kun samaan aikaan hankintalainsäädäntö on myös muuttumassa. Uudistuksessa pitäisikin hyödyntää jo olemassa olevia rakenteita, jotta tehdyt satsaukset ja investoinnit eivät menetä arvoaan.

Kuopiossa on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on kiinteä osa kaikkea kaupungin toimintaa. Kaupunki on viimeiset kymmenen vuotta kehittänyt ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintamalleja. Yhteistyö sosiaali- ja terveyspalvelujen ja muiden palvelujen (erityisesti hyvinvoinnin edistämisen palvelujen) kanssa on kiinteää. Uudistuksessa tuli turvata kiinteä yhteistyö soten ja hyvinvointipalvelujen kesken ja hyödyntää jo kehitettyjä hyviä toimintamalleja.

Kuopion kaupunki korostaa sitä, että uudistuksessa tulee huomioida suurten kaupunkiseutujen merkitys Suomen kilpailukyvn ja kehityksen kannata. Suurilla kaupunkiseuduilla ja maakuntakeskuksilla tulee olla elinvoimatehtävään liittyen suora neuvotteluyhteys ja sopimusmenettely valtioon (kasvusopimus, MAL).

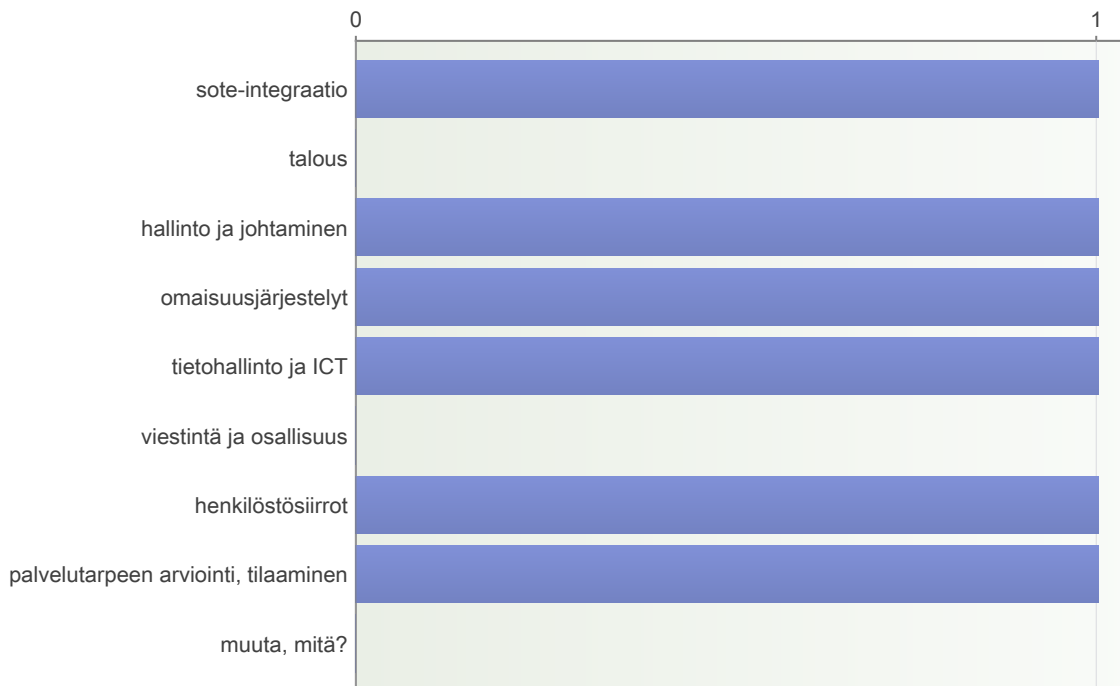
Kaupungin toiminnan määrän supistuessa noin puoleen nykyisestä se heikentää kaupungin lainanhoitokatetta. Lisäksi kaupungille olisi jäämässä riski sote-kiinteistöihin nähden. Kasvavilla kaupunkiseuduilla tulee turvata resurssit ja mahdollisuudet investoida ja kehittää maankäyttöä.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valtion tulisi ottaa rahoitusvastuu valmistelusta jo -17 alusta lähtien ja valtion tulisi korvata kunnille valmistelusta aiheutuvia kuluja.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.